N°. 102. 1845.

BREDASCHE COURANT.

STAAT- LETTERKUNDIG EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Donderdag 28 Augustus.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 25sten Augustus.

De *Moniteur* behelst een negental ordonnantiën, waarbij even zooveel personen tot het pairschap verheven worden. Zij behooren allen tot de behoudende partij. Naar men wil zullen er nu een tweetal dergelijke benoemingen van evenveel pairs volgen. Sommigen willen in deze achtervolgelijke benoemingen een nieuw teeken zien van het voornemen des gouvernements, om de kamer der gedeputeerden te ontbinden.

— De graaf *van Parijs* is den 24sten Augustus in zijn achtste jaar getreden, zijnde hij in 1838 geboren. Gelijk men weet, moet in Frankrijk de vermoedelijke erfgenaam van den troon, na zijn zevende levensjaar volbragt te hebben, van onder het vrouwelijk beheer, onder het opzigt van eenen gouverneur komen.

— De koning en de koninklijke familie hebben een officier van hun huis, naar de stedelijke autoriteiten van Rouaan gezonden, om hunne deelneming te betuigen, bij den vreeslijken ramp die de stad en vooral hare omstreken getroffen heeft. Voorts heeft de koninklijke familie eene som van 15000 fr. ten behoeve der slagtoffers van het ongeluk beschikbaar gesteld.

— Er heeft zich in de hoofdstad een centraal comité van de kiezers van het Seine-departement gevestigd, uit alle schakeringen der oppositie bestaande, onder het voorzitterschap van den heer *Pinguet*.

— Een[illegible] Bordeaux ontvangen telegraphische depeche heeft het berigt overgebragt, dat in den avond van den 22sten, te Bordeaux in de straat Borie, een hevige brand uitgebarsten is in een pakhuis met brandewijn en voorloop gevuld, toebehoorende aan den heer *Tastet*. Spoedig heeft de brand zich aan andere belendende pakhuizen en woningen medegedeeld en zijn deze met het eerste gezamentlijk een prooi der vlammen geworden. Drie uren heeft deze brand geduurd, welke nog veel geweldiger zou geweest zijn, indien het niet gelukt ware andere pakhuizen, waarin zich meer dan 3000 stuks brandewijn of voorloop bevonden, te redden. De val van een' muur van een der verbrande panden heeft ongelukkiglijk den dood berokkend aan den kommandant, den adjudant-majoor, een luitenant en drie spuitgasten, terwijl nog drie personen gekwetst zijn geworden. De schade werd voorloopig op drie millioenen fr. begroot.

— De hertog en hertogin *van Nemours* zijn den 20sten te Bayonne aangekomen en aldaar met veel plegtigheid, gelijk overal elders, ontvangen geworden; den 22sten hebben zij van daar de reis naar Spanje voortgezet.

— Tijdingen uit Madrid van den 19den dezer vermelden, dat de rust aldaar weder verstoord geworden is. De oorzaak wordt toegeschreven aan een nieuw ingevoerd belastingstelsel van den minister van finantien, den heer *Mon*, hetwelk op verscheidene plaatsen in Katalonien, Arragon en Valencia, waar men dien ten gevolge meer moet opbrengen, alsmede in Navarre en de Baskische provincien, die tot dusver in 't geheel geen geregelde belastingen betaalden, veel tegenstand en verbittering verwekt heeft, waarvan de partij der beweging behendig gebruik schijnt te hebben gemaakt. Eenige dagen geleden zou het nieuwe stelsel te Madrid ingevoerd worden, maar nu leverde eene commissie uit den handel en de nijverheid eene petitie bij den minister in, waarin op eenige wijziging, bepaaldelijk op het stuk der patenten werd aangedrongen. De minister heeft in het verzoek niet kunnen bewilligen en hierdoor is eene hevige gisting in de stad ontstaan. In de straten en op de pleinen schoolde eene talrijke menigte zamen, en al de winkels werden plotseling gesloten. De aanwezende ministers stelden zich in permanentie, talrijke patrouillen zoo van infanterie als kavallerie, trokken weldra de straten der hoofdstad door, en verstrooiden allengs de verzamelde hoopen volks, vele lieden werden gearresteerd, en werd alzoo door deze krachtige houding van het bestuur de rust bewaard. Door de troepen is geen vuur behoeven gegeven te worden, alleen zijn een negen of tiental militairen des morgens, voor nog de troepen onder de wapenen waren, mishandeld of gekwetst geworden.

Men verwacht heden met den gewonen post nadere bijzonderheden nopens het gebeurde. — Het *Journal des Débats* over de oorzaken sprekende, vindt die almede in de genegenheid van den handelstand, welke bijna uitsluitend de nationale garde uitmaakt, voor den voormaligen regent *Espartero*, alsmede in de breuk die zich laatstelijk tusschen het kabinet en de voornaamste organen der gematigde partij had geopenbaard, middelerwijl de partij van den vooruitgang overal in het land werkte, om door eene nieuwe omkeering hare beginselen te doen zegevieren.

— Ter beurze van heden (25 *Augustus* waren genoteerd: 5 pCt. 121,80; 3 pCt. 84,30; Nap. r. 101,30; Spanje 3 pCt. $38^{3}/_{4}$; Rom. L. $104^{1}/_{4}$.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 23sten Augustus.

Volgens loopende geruchten te Berlijn, zou de minister van buitenlandsche zaken, de heer *von Bulow*, zijn ontslag hebben genomen, uit hoofde van den staat zijner gezondheid, en door den heer *von Canitz* worden vervangen.

— Het [illegible] eenigingen, is den 19den te Berlijn zonder tegenstand, ten uitvoer gelegd.

— Den 15 en 16 dezer is te Breslau de Synode der afgevaardigden van de Christelijk-Katholijke gemeenten van Silezie gehouden. De werkzaamheden werden door dr. *Theiner* met eene redevoering geopend. Daarop werden de namen der afgevaardigden gelezen, en bleek het dat omtrent veertig gemeenten vertegenwoordigd waren. Professor *Regenbrecht* werd vervolgens tot voorzitter gekozen. Nu vingen de beraadslagingen over eenige artikelen aan. Eerst werd de geloofsbelijdenis behandeld, en voegde men eenige ophelderende aanmerkingen bij die van het Concilie van Leipzig, die, als voorslagen op een volgend algemeen Concilie, voorloopig goedgekeurd werden. Ten tweede werd de tot hiertoe te Breslau gevolgde liturgie van dr. *Theiner* gewijzigd, en, naar het oordeel der Vergadering, zoo volledig gemaakt dat zij nu niets meer te wenschen overlaat. Eindelijk volgde, naar het hoofddoel dezer Synode, de overweging van de innerlijke zamenstelling der Silezische gemeenten. Onder anderen betrof zulks de verhouding der leeraars tot de Synode, hunne beroeping door de gemeente, en hunne deelneming aan de werkzaamheden daarvan. Als algemeene grondregel hierbij gold, dat de gemeente in alles de bron en het doel van iedere magtiging is. Ten opzigte der Synode zelve werd vastgesteld, dat de gemeenten, en wel ieder half jaar, in kreitzvereenigingen vergaderen zullen, en dat jaarlijks, tusschen Paschen en Pinksteren, eene groote provinciale Synode zal gehouden worden. De op zich zelve staande Synoden zullen tevens kerkelijke regtbanken over beduidende oneenigheden in de gemeenten zijn. Door dit een en ander meent men de nieuwe Kerk van Silezie als volkomen georganiseerd te mogen aanmerken.

— Uit Maagdeburg meldt men dat den 17den en 18den dezer, de rust aldaar is gestoord geworden. Bij gelegenheid van eenen brand, die in den avond van den 17den uitgebarsten was, had de tot handhaving der orde opgekomen brandwacht eenige personen, die ondanks herhaalde aanmaningen in het brandende gebouw doordringen wilden, in hechtenis genomen en naar de hoofdwacht gebragt, waarvoor het gemeen te hoop liep en de

loslating der gevangenen eischte. De manschap der hoofdwacht kwam in het geweer en werd weldra door verscheiden afdeelingen krijgsvolk versterkt, waarop het volk deels door de toespraak van eenige officieren, deels door de daadwerkelijke tusschenkomst der soldaten genoopt werd om zich te verstrooijen, doch niet zonder dat nog eenige woeste hoopen door de stad trokken en hier en daar de vensters insloegen en andere baldadigheden pleegden, ten gevolge waarvan 13 personen in hechtenis genomen werden. Den 18den hebben dezelfde tooneelen zich herhaald en is wederom de tusschenkomst der gewapende magt noodig geweest om de wanordelijkheden te doen ophouden. » Het is voorwaar te bejammeren, dus leest men in een der berigten, dat zich in onze vreedzame stad zulke tooneelen herhalen, die slechts den stempel der baldadigheid dragen, en die, daar vooral de jeugd daarin eene rol speelt, door de ouders en werkbazen zoo gemakkelijk zouden kunnen verhinderd worden."

— Het schijnt zich te bevestigen dat op de burgt Stolzenfels, onder voorzitting van prins *Metternich*, een congres der aldaar vereenigde Diplomaten gehouden is, in hetwelk ook de tegenwoordige kerkelijke tweespalt in Duitschland ter sprake gebragt zou wezen. Prins *Metternich*, zegt een berigt uit Coblenz, heeft daarbij zeer ernstig geweest op de gevolgen der kerkscheuring in de eerste helft des zestiende eeuw, en op de onheilen, Duitschland door den dertigjarigen oorlog berokkend.

— Den 20sten Augustus zal de Oostenrijksche spoorweg van Olmutz naar Praag, met veel plegtigheid worden ingewijd.

— Volgens berigten uit Konstantinopel van 6 Aug., was Z. K. H. de Grootvorst *Constantijn* van Rusland, den 1sten van zijnen togt naar den Archipel in die hoofdstad teruggekomen, en had nog dienzelfden nacht aan boord van de Russische oorlogs-stoomboot *Bessarabie*, zijne reis naar Odessa voortgezet.

Men had in de hoofdstad berigt, dat op verscheidene plaatsen des lands weder nieuwe opstanden zijn uitgebroken. In Bagdad is de onder-gouverneur tegen den gouverneur opgestaan. In Mossul was dit het geval geweest met verscheidene Beys der Kurden tegen den Pacha aldaar; maar vooral in Wan moet een ernstige opstand zijn uitgebarsten; een groot getal muitelingen zou onder de wapenen staan.

ENGELAND.

LONDEN, den 24sten Augustus.

Uit de dagbladen van Dublin blijkt, dat de dezer dagen bij Lisburn gehoudene vergadering en optogt der Oranjepartij in eerstgenoemde stad vrij wat indruk gemaakt heeft, en in der daad meer is geweest dan eene slechts uiterlijke vertooning bedoelende zamenkomst eener staatkundige partij, hoedanige zoowel in Ierland als hier te lande zeer gewoon zijn. De bewuste zamenkomst heeft namelijk in 't bijzonder ten oogmerk gehad, om openlijk te protesteren tegen een onlangs door het hoog bewind genomen besluit, om een aanzienlijk beambte uit zijne betrekking te ontslaan, op grond dat hij in eene Oranjeloge het voorzitterschap bekleed had. Dit ontslag werd door de partij beschouwd als een onwettige en willekeurige maatregel, en om aan de openbare afkeuring meer gewigt bij te zetten, hebben niet alleen afgevaardigden van een overgroot aantal loges deel genomen aan de te dier zake belegde zamenkomst, maar hebben ook ruim 20 aanzienlijke overheidspersonen, door daaraan deel te nemen, het bewind als 't ware uitgetart, om ook hen uit hunne ambtsbetrekkingen te ontslaan. Een der dagbladen van Dublin verklaart dan ook, dat het gouvernement tot meer doortastende maatregelen tegen de genoemde partij zal moeten overgaan, of anders geacht zal worden voor haar terug te treden. — Eerstdaags zullen in de provincie Ulster op nieuw soortgelijke demonstratiën der Oranjepartij plaats hebben. — De opposanten alhier beschuldigen het bewind, dat hetzelve zekere wet tegen het houden van openbare bijeenkomsten en optogten der Oranjelieden, welke slechts voor een bepaalden tijd van kracht was en onlangs vervallen is, niet heeft doen vernieuwen, en alzoo het middel heeft verloren, om die partij in toom te houden.

— De luchtreiziger *Green* is bijna het slagtoffer zijner onvermoeide ondernemingszucht geworden. Woensdag avond ten elf ure steeg hij, ten aanzien van duizenden, andermaal, in de tuinen van Vauxhall alhier, met zijnen grooten ballon op, en stak, na eene beduidende hoogte bereikt te hebben, de daaraan gehechte fraaije vuurwerken af, hetwelk een verrukkend schouwspel verschafte. Het weder was toen kalm, en scheen hem een aangenamen togt te voorspellen, doch van lieverlede werd het meer onstuimig, zoodat hij, ter hoogte van Gravesend gekomen, de gaz uitliet en den grond trachtte te bereiken, maar nog eenige mijlen ver door den wind werd voortgesleurd. Eindelijk geraakte hij in het netwerk verward, en had veel moeite dit met zijn mes door te snijden, om zich zoo doende het leven te redden. Terwijl de ballon en het schuitje nu door den wind verder oostwaarts werden voortgestuwd, poogde de heer *Green*, zonder iemand op zijnen weg te ontmoeten, of een enkel huis geopend te vinden, Gravesend te bereiken, waar hij, ten half zeven ure in den morgen, zeer vermoeid aankwam. Later op dien dag is de ballon, geheel in stukken gescheurd, op een vrij grooten afstand van genoemde plaats, door een schaapherder uit het water gehaald.

— Te Dudley in Worcester zijn, eenige dagen geleden, zeventien personen, ten gevolge van ontploffing van gaz in eene kolenmijn, zoo deerlijk bezeerd, dat sommigen hunner spoedig daarna overleden zijn, en de overigen nog in een bedenkelijken toestand verkeeren. Nog vreeselijker is, eergisteren, het gevolg eener dergelijke ontploffing, nabij Newcastle on Tyne, geweest. Van de honderd menschen die aldaar werkte zijn veertien stellig, vijf en dertig anderen, naar welke nog gezocht wordt, hoogstwaarschijnlijk, omgekomen.

— Van het Vasteland van Indie zijn hier tijdingen tot 10 Julij ontvangen. In de meeste streken van westelijk Indie had de cholera vele slagtoffers, vooral onder de inboorlingen, gemaakt. In Lahore alleen werd hun getal op tusschen de twintig- en dertigduizend geschat, van welke somtijds meer dan vijfhonderd op éénen dag gevallen zijn. De opstand van *Peshora*-sing werd gedurig meer verontrustende, en het meerendeel der koninklijke troepen weigerde hem te bevechten. Uit Scinde is het nieuws van vredelievender aard; sir *C. Napier* trachtte de inkomsten van dat Land door het heffen van doorvoerregten te verbeteren. De Gouverneur-Generaal bevond zich nog te Calcutta, maar zou, als de regentijd voorbij was, naar Punjaub reizen, ofschoon met geene oorlogzuchtige oogmerken.

— Gisteren waren de 3 pCt. gec. $99^1/_4$; de gered. $99^7/_8$; Ned. $2^1/_2$ pCt. 63; dito 4 pCt. $100^1/_4$; Port. 64; Mexico 35; Peru 39; Columbia $17^7/_8$.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 27sten Augustus.

Bij besluit Zijner Majesteit van den 22sten dezer, n°. 65, is tot kapitein van de 3de klasse bij het 1ste regement infanterie, bij ancienniteit benoemd, de 1ste luitenant *G. Brederode*, van het 7de regement infanterie.

Bij besluit van dezelfde dagteekening, n°. 66, is aan den gepensioneerden kapitein *J. C. de Bock*, bij gunstige uitzondering, en zonder eenige gevolgtrekking voor anderen, den rang van majoor verleend, zonder bezwaar voor 's Rijks schatkist, en hem tevens het voortdurend dragen vergund van de activiteits-uniform van de bataillons grenadiers van het regement grenadiers en jagers, waartoe hij het laatst heeft behoord.

— Bij besluit van den 14den Julij, heeft het Z. M. behaagd te bepalen dat de jaarlijksche bijeenkomst van de verlofgangers der nationale militie, voorgeschreven bij Art. 206 der grondwet, in dit jaar, even als vroegere jaren, weder op den 1sten September zal plaats hebben. Voorts verneemt men dat de miliciens van de ligtingen van 1842 en 1843, die gedurende de maand September aanstaande, aan de najaarsoefeningen werkelijk zullen hebben deelgenomen, van de in de maand October daaraanvolgende te houden inspectiën kunnen worden verschoond.

— Z. Exc. de minister van financien heeft bij resolutie van 21 dezer vastgesteld de 197ste Loterij. Deze loterij zal bestaan uit 21000 loten, 10500 prijzen en 2 premiën. De collecte dezer loterij zal geopend worden op Maandag 22 September en gesloten op Zaturdag 4 October. De trekking van de eerste klasse zal een aanvang nemen op 20 October aanstaande, zullende de laatste 100 nommers op Vrijdag 9 Januarij 1846 getrokken worden. — Men merkt op dat deze loterij weder 500 loten minder telt dan de voorgaande en dat dien ten gevolge ook het getal prijzen verminderd is; er zijn slechts 2 premiën, de eene van *f* 40000, toegevoegd aan den laatst uitkomende der 40 hoogste prijzen, en de andere, van *f* 5000, voor het laatste lot. Uit deze voortdurende vermindering der loterij maakt men op, dat het den minister van finantiën ernst is, om allengs de loterij af te schaffen, gelijk Z. Exc. bij de discussie over de begrooting van het departement daartoe den wensch heeft uitgedrukt.

— Z. K. K. H. de Aartshertog *Frederik* van Oostenrijk, heeft Zondag ll., het groote stoomwerktuig ter uitmaling van den Haarlemmermeer bezigtigd en van daar een uitstapje naar Amsterdam gedaan.

Eergisteren zou de Aartshertog Rotterdam bezoeken, doch volgens heden uit die stad ontvangen berigten, heeft dat bezoek, uit hoofde van eene ligte ongesteldheid des Prinsen, geen plaats ge-

had. Alles was reeds tot de ontvangst van Z. K. K. H. in gereedheid gebragt, en Z. Exc. de minister van Marine, die zich aldaar bevond, om den Prins te ontvangen, is weder hier terug gekeerd. Men verwacht nu den Aartshertog op heden aldaar.

Na de landswerf en de stoombootfabrijk te Fijenoord, en de kaserne der mariniers te Rotterdam te hebben geïnspecteerd, zal de Aartshertog zich naar Amsterdam begeven, om de werf, de kweekschool voor de zeevaart, de fabrijk der heeren *P. van Vlissingen en Dudok van Heel* enz. te bezigtigen. Vervolgens zal Z. K. K. H. het Nieuwediep en daar zijnde maritime etablissementen inspecteren en, vergezeld van den minister van marine en verder gevolg, met Zr. Ms. stoomschip *Cijcloop*, kommandant kapitein-luitenant *J. J. A. Coertzen*, naar het marine-etablissement te Hellevoetsluis vertrekken en van daar buiten om naar Vlissingen.

— Uit 's Hertogenbosch schrijft men van den 25sten Augustus:

»Gisteren avond ten 7 ure, is alhier aangekomen het Roermondsche muzijk-gezelschap, ten einde deel uit te maken aan de plegtigheden welke de handboogschutterijen in de societeit *de Unie*, bij het nationale concours zal geven, door eene expres daartoe afgezondene stoomboot en eene deputatie uit de leden der societeit *de Unie* afgehaald en plegtig door de directie der societeit bij de aankomst gekomplimenteerd, en heeft zich voorts bij het ontschepen in optogt naar het societeitsgebouw begeven, voorafgegaan en gevolgd door garde d'honneurs. Het muzijk der stedelijke schutterij en een detachement schutters, daartoe welwillend zich aangeboden hebbende, was aan de aanlegplaats der stoomboot, en voerde bij het in het gezigt zijn der stoomboot, verwelkomende muzijk-stukken uit en handhaafde de vereischte orde. Dienzelfden avond nog werd er door meergemeld muzijk-gezelschap, aan de hooge autoriteiten serenades bij fakkellicht gebragt, waarbij niet de minste stoornis heeft plaats gehad, ofschoon het publiek, door het liefelijkste maanlicht uitgelokt, in zeer groote getalle was zamengevloeid. De geheele stad heeft een feestelijk aanzien en het is te hopen, dat het gunstige weder zal voortduren, opdat de verwachting der opgekomene vreemdelingen en der ingezetenen niet worde te leur gesteld.

»Den 26sten dezer, is de toegang tot het gebouw der societeit *de Unie*, voor de stedelingen tegen betaling van *f* 1,50 opengesteld, bij gelegenheid van het harmonie-muzijk door het Roermondsche muzijk-gezelschap."

— Op den 11den dezer maand, heeft het provinciaal geregtshof van dit gewest, onder voorzitting van den Ed. Gr. Achtb. heer Mr. *C. J. van Heusden*, uitspraak gedaan over de beschuldiging van moedwilligen manslag op den persoon van *Henricus Baste*, gepleegd te Mill, in een gevecht tusschen onderscheidene jongelingen uit Mill en Rijckevoort, ter gelegenheid van de voorjaarsmarkt aldaar. Aan drie personen was het plegen van dien manslag te laste gelegd, te weten aan *Johannes Keukens*, geboren te Wanrooij, *Lourens Koolen*, geboren te Nunen, en *Johannes Pouwels*, geboren te Sambeek, alle drie wonende te Rijckevoort. De prokureur-generaal bij monde van den advokaat-generaal, had tegen de beschuldigden in geval van schuldigverklaring gerekwireerd het *zwaaijen van het zwaard over het hoofd en een confinement in een rasp- of tuchthuis van vijf tot twintig jaren*, enz. Nadat de beschuldigden *Keukens* en *Koolen*, bij monde van jhr. Mr. *L. van Sasse van Ysselt*, en *Pouwels*, bij monde van Mr. *N. F. Sassen*, hunne verdediging hadden ingebragt, heeft het hof de twee eerste beschuldigden, enkel ter zake van het toebrengen van slagen, na daartoe te zijn geprovoceerd, veroordeeld tot drie maanden gevangenis en den beschuldigde *Pouwels* vrijgesproken.

— Het *Weekblad van het Regt* behelst het volgende: Indien wij wel onderrigt zijn, dan zou het voornemen bestaan, om in eene van onze kleine Hollandsche steden eene soort van privaatschool voor de regtsgeleerdheid op te rigten, hoofdzakelijk tot opleiding en voorbereiding van jonge lieden, die de gymnasiën verlaten hebben voor de academische examina.

— Uit Zierikzee meldt men van den 21sten Augustus:

» Gisteren namiddag, omstreeks 4 ure, is in de zoogenaamde Dorschman een tjalkschip, komende van Brussel, geladen met steenkolen, en gedestineerd naar Schiedam, door den aanhoudenden storm lek geworden, hetgeen ten gevolge had, dat, na alle krachtinspanning het vaartuig begon te zinken; niets bleef in dit hagchelijk oogenblik meer overig, dan zich door middel der boot te redden. De schipper, vrouw en een kind, hadden zich reeds in het ranke vaartuig begeven, en voordat de knecht de boot konde bereiken, brak het touw van de boot, zoodat dezelve in een oogenblik van het reeds zinkende schip verwijderd was. De ongelukkige, dien men had moeten achterlaten, een gewissen dood voor oogen ziende, trachtte in het want van het zinkende vaartuig zijn leven nog eenige oogenblikken te rekken. Naauwelijks (zoo wij vernemen) had de veerman van Stavenisse het ongeluk vernomen, of hij nam het moedig besluit, om, konde het zijn, den nog op het wrak zijnde ongelukkigen van eenen gewissen dood te redden. Noch het loeijen van den storm, noch de woedende golven, welke hem schenen te zullen verzwelgen, konden hem van zijn eenmaal genomen besluit terughouden; eigen levensgevaar voorbijziende, begeeft hij zich naar hem die naauwelijks op redding meer hoopt, met dat gelukkig gevolg dat hij zijne pogingen om een mensch uit de kaken des doods te redden, bekroond ziet."

— Volgens berigten uit Gooiland, hebben de landlieden aldaar over het algemeen geene redenen, over den oogst van dezen zomer te klagen. De hooibouw heeft veel en goed hooi opgeleverd; de weilanden zijn thans nog zeer grasrijk en het vee gezond. De rogge, dezer dagen binnengehaald, is van eene goede qualiteit, en in eene tamelijke groote hoeveelheid; slechts die, welke in het begin der week binnen gebragt is, heeft de vereischte droogte niet verkregen. Op de markt te Utrecht werd nieuwe rogge in den beginne tot *f* 7, en later, wegens overvloed van aanvoer, tot *f* 5 verkocht. Met het maaijen van de boekweit is reeds een begin gemaakt, en men verwacht daarvan eenen vrij voordeeligen oogst. De harde winden der vorige week hebben hier en daar de rijpe korrels afgewaaid en iets verloren doen gaan. De aardappelstruiken zijn door eenen al te weelderigen wasdom uit hunne kracht gegroeid en zijn ongeveer ter helft verloren. Aan de wortels van diegenen, welke het leven behouden hebben, ontwaart men weder vele nieuwe knolletjes, vermoedelijk doordien de verdorde bladeren de voedende sappen van den grond niet meer inzuigen, en bij eene gunstige weersgesteldheid kan die nieuw aangezette vrucht nog rijp worden en door eenen rijken oogst het geleden verlies vergoeden. Men heeft opgemerkt, dat de aardappelplanten op de pas ontgonnen heigronden, en over het algemeen op de schraalste gronden, het minst geleden hebben; een nieuw bewijs, dat de al te sterke groei de oorzaak van het te vroegtijdig afsterven geweest is. En zoo heeft ook de fijnste vrucht het meest geleden, omdat die in den besten en meest bemesten grond gepoot was.

— Uit Goes schrijft men van den 21 dezer:

» Ten gevolge van de berigten omtrent den toestand der aardappelplant in ons eiland, kunnen wij vermelden, dat de ziekte zoo algemeen is geworden, dat geene velden verschoond zijn gebleven. Het kwaad is echter niet overal in gelijken graad. In de meeste streken blijft de hoop op eenen gedeeltelijken oogst bestaan, hoewel hiervan nog niets met zekerheid te zeggen is. De stoelmatters, die op de vroegste soorten volgen, alsmede de witblom-winteraardappelen, zijn doorgaande het meest aangetast; de blaauw-blom-winteraardappelen nog het minst. Tot heden is er voor de dagelijksche consumtie nog geen gebrek. Dezelve zijn echter duurder dan anders en worden voor den minderen man te duur, terwijl er nog enkele, die aangestoken zijn, moeten uitgeschoten worden; de smaak der gave is vrij goed."

— De *Utrechtsche Courant* behelst het volgend berigt uit Curaçao van den 4den Julij:

» Den 21 Junij is Z. M. stoomschip *de Curaçao*, gekommandeerd door den luit. ter zee 1e klasse *P. A. H. Hinlopen*, van Suriname binnen deze haven aangekomen. Wij vernemen, dat *de Curaçao* afgezonden is, om den heer gezaghebber dezer kolonie, den baron *v. Raders*, naar Suriname over te brengen.

»De verplaatsing van den baron *van Raders* naar Suriname, heeft alhier eene groote sensatie gemaakt. Z. Exc. heeft omtrent dertig jaren onder ons gewoond en is door de hooge betrekkingen, welke hij bekleed heeft, in de gelegenheid geweest het land en deszelfs inwoners te leeren kennen. Hij is onvermoeid werkzaam geweest om alhier den landbouw en de nijverheid te bevorderen. Zoo is vooral de nopal of cochenilleplant met een goed gevolg aangekweekt. Alhier bevinden zich uitgebreide plantsoenen van dit gewas. — Te Bonaire insgelijks zijn uitgestrekte velden met de nopal beplant, die weelderig groeit en zeer dik met cochenille-insekten bevolkt zijn; terwijl dezelve ook reeds eene niet onaanzienlijke winst hebben opgeleverd. Eenige planters alhier hebben het voornemen opgevat, om de kultuur van de gewone korensoort, die hier verbouwd wordt, op te geven, en dezelve door den nopal te doen vervangen, daar de maïs uitsterft, wanneer de regen niet op behoorlijken tijd valt, en de nopal zich echter staande houdt, doch alleen wat afmagert. — Wanneer deze gunstige uitzigten verwezentlijkt worden, dan kunnen de grondeigenaars zich verheugen in het denkbeeld, dat de waarde van den grond eenigzins is verhoogd."

— Uit Bolsward werd dezer dagen berigt, dat aldaar op een stuk land een gouden penning is gevonden, en wel eene

munt van *Martinus*, Bisschop van Utrecht; thans vernemen wij dat voor eenigen tijd te Vianen eene dergelijke munt is ontdekt en berustende is onder den heer *Dupper* aldaar, zijnde eene gouden bisschoppelijke munt van Utrecht, aan de voorzijde het zinnebeeld der Utrechtsche kerk, (de Bisschop *Martinus* met de Chr. kerk), onder aan het Wapen van het Utr. Bisdom, en rondom de woorden: *Sanctus Martin Epis.*, (dat is: *de Heilige Bisschop Maarten*), en aan de keerzijde het Wapen van den toen regerenden Bisschop, met de woorden in 't rond: *Mon + Nova 1 aur. Ep. Trajectin +*, (d. i.: *Moneta nova auria Episcopatas Trajectensis*, of nieuwe gouden munt van het Bisdom Utrecht). Ook is aldaar een koperen penning van *Domitianus* gevonden, en in bezit van gemelden heer.

— Uit Streefkerk wordt gemeld, dat in die gemeente eene poging tot vergiftiging zou hebben plaats gehad. De landman *G. van der Giessen*, op den 16den dezer het overblijvende van eenige soep willende gebruiken, bemerkte, dat deze opgewarmde soep een ontzettend bitteren smaak had, en hij er niets van kon eten. Deze soep was den vorigen dag door zijne huishoudster *Pietertje Boelen* gekookt en toen door allen zonder hinder, letsel of gevolg gebruikt. Ten einde te weten, of er ook vergiftiging zou hebben plaats gehad, heeft men deze soep aan twee honden voortgezet, die spoedig daarna zijn gestorven. Den 17den heeft men het lijk der dienstmeid, *Cornelia Aaldijk* genaamd, in eene sloot gevonden; er bestaat zeer veel vermoeden, dat zij de vergiftiging heeft gepleegd, alzoo haar de dienst door *van der Giessen* was opgezegd.

— In het dorp Urbach, bij Nordhausen, werd dezer dagen eene zeer oude, bouwvallige kerk afgebroken, ten einde op nieuw herbouwd te worden. Bij deze gelegenheid ontdekte men in een' muur van het koor eene regt opstaande, kostbare marmeren kist van buitengewone grootte. Men nam er dezelve voorzigtig uit, opende het deksel met moeite en vond tot elks verbazing een lijk, zoo frisch en wel bewaard, als ware de man eerst gisteren gestorven. Zelfs de kleeding, een tabberd van hemelsblaauwe zijde, met echt gouddraad gewerkt, onder een wit koorhemd, was onbeschadigd. In de gevouwen handen hield de doode een rozenkrans van melkwitte paarlen, waaraan een doosje hing, waarop de woorden te lezen waren: *Otto Imperator Poracho Irbichiano sculptori excellentissimo.* Op de keerzijde staat de beeldtenis van den goeden herder. Binnen in het doosje vond men een zaamgevouwen parkement in goud schrift en aan het voeteneinde, een parkementen folio band, met den titel: *Chronicon sæculi XI.*

G R A A N M A R K T.

AMSTERDAM, 25 Augustus.

TARWE tot vorige koersen in Entr. bij partijen verkocht, in Cons. weinig omgegaan; in Entr.: 128 ℔ b. Pools. *f* 285; 129 ℔ Rostocker *f* 280; 132 ℔ Deensche *f* 275; in Cons.: 128 ℔ b. Pools. *f* 320 en 325; 123 ℔ n. Gron. aan de Zaan *f* 210.

ROGGE tot iets lagere prijzen, als noteren bij partijen afgedaan: 118 ℔ Stettin *f* 198; 117 ℔ dito *f* 196; 120 ℔ Odessa *f* 203.

GARST ruim prijshoudend, met goeden handel: 118 ℔ puike Chevallier *f* 190; 115 ℔ Deensche *f* 178; 112 ℔ p. dito *f* 168, 170.

HAVER in een doen, 85 ℔ dikke *f* 105.

BOEKWEIT slap en *f* 60 per last lager afgegeven: 117 ℔ Amersfoortsche *f* 225.

KOOLZAAD dadelijk flaauw en zonder handel, op levering in het Najaar in een doen, op het Voorjaar 1 P. vl. hooger, op 9 vat. Olie in Oct. en Nov. 68 P. vl.; in April 68 P. vl.

RAAPOLIE dadelijk prijshoudend, op het Najaar in een doen, op het Voorjaar iets aangenamer, op 6/w. *f* $39^3/_4$; Vlieg. *f* $38^1/_2$, $^3/_4$; 1 Sept. *f* $38^1/_2$, $^3/_4$; Oct. *f* 39, $^1/_4$; Nov. $39^1/_4$; Dec. *f* $39^1/_4$, $^1/_2$; Mei *f* $38^1/_2$, 39.

LIJNOLIE op 6/w. *f* $29^3/_4$; Vlieg. *f* 29, $28^3/_4$; 1 Sept. *f* $29^1/_4$, 29; Oct. *f* $29^1/_2$.

HENNIPOLIE op 6/w. *f* $33^1/_4$; Vlieg. *f* $32^1/_4$.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 26 AUGUSTUS 1845.

Het Nederl. Mudde Tarwe	*f* 8,93.
Het dito dito Rogge	» 7,16.
Het dito dito Boekweit	» 7,06.
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.	» 0,16.
Een lucht Tarwe-brood, van zeven oncen vijf lood Nederl.	» 0,16.
Een lucht Tarwe-brood, van een pond Nederl.	» 0,25.
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.	» 0,34.
Een Nederl. pond Tarwe-meel	» 0,32.
Een dito pond grof Tarwe-meel	» 0,16.
Een dito pond Boter	» 0,70.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	» 0,00.
Het 1000 Eiken Telhout	» 3,00.
Het 1000 Doof Hout	» 2,75.
De kar Spaanders	» 3,35.
De » Struiken	» 3,25.
De 100 Mutsaard	» 3,30.

196ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

VIJFDE KLASSE.

9de Trekking.	No. 2625, een prijs van *f* 1000.
10de »	No. 10099, *f* 50,000; No. 17682, *f* 10,000.
11de »	No. 12319, *f* 25,000; Nos. 13253, 2405; 223, ieder *f* 1000.
12de »	No. 10444, *f* 1000.

Ter **AMSTERDAMSCHE BEURS** van gisteren (26 *Augustus*) was de fondsnotering: Ned. $2^1/_2$ pCt. $63^5/_8$; 3 pCt. $76^7/_8$; 4 pCt. $100^3/_8$; 4 pCt. O. Ind. Leen. 100; Amort. Syndik. $4^1/_2$ pCt. 100; Handelmaats. 168; Aand. Rijn Spoorweg $115^1/_4$; Id. Holl. Spoorw. $127^1/_2$; Belgie $4^1/_2$ pCt. $97^3/_8$; Id. $2^1/_2$ pCt. $56^1/_4$; Spanje $28^1/_4$; Id. Onbep. St. $21^3/_4$; 3 pCt. $39^3/_8$; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. $30^5/_{16}$; Coupons Ardoins $23^3/_4$; Passive 7; Portug. 3 pCt. te Lond. $65^3/_4$; Rusland $109^1/_4$; Id. 1831 en 1833 $100^5/_8$; 4 pCt. bij *Hope* 94; Idem bij *Stiegl.* $92^{11}/_{16}$; Certif. te Hamburg 5 pCt. $106^1/_4$; Polen, Aand. met Loten 500 fl, $153^1/_2$.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.